

Kara Kocsis Gabriella

Lepketánc

Becsukom magam mögött az iskola kapuját. Végre! A szeptemberi kezdés minden évben kimeríti az embert. Szeretem az iskolaszagot, szeretem a gyerekeket, a zsi-bongást, de ma különösen nehéz napom volt. Zsong a fejem, jobban, mint ez az egész ház a kapu mögött, ki kell járom, ki kell takarítanom magamból ezt a fáradságot.

Gyönyörű idő van szerencsémre, lágy őszi napsütés, felhő egy szál se. Fölmegyek a kastélyba, sétálok egyet a parkban, bemegyek a könyvtárba, ott, a márványteremben hatalmas a csend, az kell most az én fejemnek.

A sétálóútcán nyoma sincs a nyári forgatagnak. Hallatszik ugyan még német szó, de a járdaszegélyekről eltűntek az árusok, utcazenészek, normális napi forgalom zajlik, csak tán a lépések lassúdtak meg a napsütésben.

Lassan rakom a lábamat én is, egyiket a másik után, egyiket a másik után; simán lépdelek, élvezem, hogy nem kell minduntalan kitérnem az idegenek elől. Magas sarkú cipőmet óvom, el ne vásson a gyaloglástól, úgy lépkedek, ráérősen, ahogy kislány koromban még Jókaitól tanultam: talpam külső szélét teszem le először, azután középre gördülök, onnét a sarkamra ereszkedem. Hogy ez milyen járást eredményez, soha nem tudtam, magamon kívül senkit nem láttam menni ezen mód, de ha Jókai így írta szépnek az asszonyok járását, utolsó nem lehet, és főleg, kíméli a cipősarkamat.

Már a kastély előtti széles járdán tartok, amikor mégiscsak ki kell térnem valaki elől.

Idétlenül öreg úr jön velem szemben, kopott öltönyben, kalaposan, aprókat lépve, hozzám képest szinte egyhelyben toporog.

Balra térek, ő is arra vált. Jobbra térek, így is követi az irányt, talán nem lát jól a vastag, fekete keretes szemüvege mögött.

Megállok, hogy elmenjen mellettem, amerre akar. Megáll ő is. Csodálkozva nézem, de mielőtt bármit gondolhatnék a dolgról, kalapját elegánsan megemeli, és megszólít:

- Milyen szép maga, kedvesem!

Meglepődöm, nem azon, hogy szól hozzám, hanem amit mond. Szép? Soha nem tartottam szépnek magamat, mint ahogy, azt hiszem, mások sem, teljesen átlagos kinézetem van. De asszony vagyok, jólesik a dicséret, önkéntelenül is hátralépek:

- Köszönöm. - S elmosolyodom.

Részemről vége a találkozásnak. Lépnék tovább, de az öregúr nem hagy. Kezét elveszi a hóna alatt szorongatott könyvcsomagról, tovább beszél:

- Magának épp olyan szép a járása, mint szegény feleségemé volt. Tudja, meghalt már húsz éve, de most, ahogy magát megláttam, mintha ő jött volna szembe velem. Ő volt ilyen szép, mint maga, kedvesem.

Mit felelhetnék erre? Mégse mondhatom, hogy ha valóban az ő régholt asszonyára hasonlítok, nagyon szép nem lehetett. Hát csak állok mosolyogva, várom, hogy megemlje a kalapját és tovább menjen.

- Magának van férje, kedvesem?

Bólintok.

- Boldog ember lehet. Tudja, valaha én is boldog voltam. Nagyon boldog. Majd nem ötven évig éltünk együtt az én Mimikémmel, és az utolsó napon is éppúgy szerettem őt, mint az elsőt.

- Boldog lehetett az ön Mimikéje is - mondom, hogy valamit szóljak végre -, egy asszony akkor boldog, ha szeretik.

- És maga? Maga is boldog, kedvesem?

Meglepődöm a hangjából áradó izgatottságon. És megint nem tudom, mit válaszoljak. Mondjam, hogy nem? Megszomorítanám. Ha igent mondanék, ez így nem lenne teljesen igaz.

Mégis az igen mellett döntök. Ennyit elbír a lelkiismeretem, s úgy látszik, jól teszem, mert öreg szemében csillogást látok, magam is szinte meghatódom.

Leveszi szemüvegét, akitor meglátom szeme sarkában a könnyeket. Egyik szemében úgy összegyűlt, kicsordulni készül a könnycsepp.

Zakója bal zsebéből elegáns, monogramos zsebkendőt szed elő, hosszasan törölgeti arcát, szemeit, közben mondogatja:

- Öreg szemek, öreg szemek... Látja, kedvesem, megöregedtem. Elmúlik az élet. Mit gondol, mennyi idős vagyok?

- Hetvenöt - mondom, mert nyolcvannak gondolom.

Vidáman fölnevet, toporogni kezd, két kezével csápol, hóna alól csúszni kezdenek a könyvek.

- Úgy ám - mondja -, hetvenöt. Tegyen hozzá húszat!

- Lehetetlen - rázom a fejemet -, kilencvenöt évesen nem így néz ki az ember.

- Na, jó - enged meg a hangja, - nem kilencvenöt. Hárommal kevesebb,

- Hihetetlen - mondom.

Jólesik, hogy megint megnevettetem. Ahogy toporog körülöttem, és kezeit emelgeti, valahogy az a lepke jut eszembe, amit legkisebb fiam hozott be egyszer a szobába, míves szárnyai fakultan, tépve lógtak, egyhelyben verdesett az ablakfüggönyön, megállt, remegett, újrakezdte a helybetáncolást, egyszer csak lehullott az ablakpárkányra, s ottmaradt.

Kilencvenkettő, gondolom megrendülten, míg velem nevettek, mikor fog lehullani.

- Tudja, kedvesem - lép közelebb -, elmúltam hetven éves, hogy meghalt az én Mimikém, hirtelen, váratlanul. Tizennégy évvel volt fiatalabb nálam, és én még az utolsó napon is tudtam őt szeretni. Ha érti, mire gondolok.

Már ott van szorosan előttem, bizalmasan megérinti a kezemet, ez azért túlzás. Hátralépek, s érzékelnem kell, ott van könyökömnél a házfal; egész beszélgetésünk alatt ő egyre előbbre, én egyre hátrébb lépegettem, már nincs hová hátrátnom.

Tényleg túlzás.

Ismerőst látok, X-nét, megy a kastély felé, idebólint.

Zavarba jövök, mit gondolhat rólam, ilyen öreg emberrel bizalmas közelségben. Oldalt lépek, hogy távolabb kerüljek tőle.

Megérti, elmosolyodik, már nem áll olyan szorosan mellém, de kezét nem veszi le a karomról.

- Tanul még? Vagy dolgozik?

Elképedek. Negyven évvel vagyok fiatalabb nála, hogy nézhet diáknak! Nagyon rossz lehet a szeme, hogy szépnak lát, s ennyire fiatalnak.

Ebben a pillanatban órájára néz:

- Negyed három múlt, na, még van félórám az autóbusz indulásáig. Persze, ha van kedve, beszélgethetünk tovább, később is mennek buszok.

- El tetszik fáradni - féltem, ebben a korban nem lehet órahosszat egyhelyben állni.

- Van kedve leülni velem? A kastélyparkban vannak padok.

- Köszönöm, inkább mennék.

Sajnálkozás önti el az arcát:

- Ó, siet, igazán sajnálom! Akkor csak ezt hallgassa meg, ezt muszáj meghallgatnia!

- Kérem - mondom, nem bírok ellenállni könyörgő hangjának.

Néz rám, elakad a lélegzete, sokadszor ismétli meg:

- Hogy milyen szép maga, kedvesem!

Elfelejtette tán, mit akart mondani, öreg, gondolom, nem csoda.

Bosszantani kezd a nézése, mozdul a lábam, hogy köszönjek elkapja a karom megszorítja, s belekezd:

- Az én Mimikémnek éppolyan szép járása volt, mint magának, kedvesem. Kitől tanult meg így járni?

- Jókaitól - felelem, s mosolyognom kell megint, ahogy ránézek.

- Ó, ó, szóval Jókaitól. Emlékszem, egyik könyvében leírta, hogyan járnak a férfiak, sarkukra lépve, és hogyan járnak a nők. Sajnos, mára elfeledték, manapság a nők is olyan keményen sarkukra lépnek, mint a férfiak, őket utánozzák.

- A férfiak meg elnöiesednek - viszonozom -, hosszú haj, fülönfüggő, és mintha a szerepüket se tudnák igazán.

- Tudja - mondja szigorúan -, Isten nem ilyenek teremtett bennünket. Elkorcsosul a világ, mindkét nem a másira akar hasonlítani.

Elégedetlenül gesztikulál a kezével, aztán hirtelen hangot vált:

- Na, de erről majd más alkalommal vitázunk. Nem ide akarok kilyukadni. Tudja - s itt egészen ellágyul az arca -, én a feleségem járásába szerettem bele. Hallgat kicsit, lát-szik, egészen belemerült az emlékeibe. Hamarosan folytatja azonban:

- Falun tanítóskodtam abban az időben, nem szégyeltem, bizony, falusi tanító voltam. Származásom ellenére. Nem voltam már fiatal ember, elkerültem a harmincat is, még mindig nem akadtam olyan leányra, aki igazán tetszett volna nekem. Egyszer aztán, épp a jegyzőékhez tartottam, ez itt volt a Balaton-felvidéken, fiatal házaspár lakott a jegyzőlakban, jól összepasszoltunk, mentem szóval egy esti kártyapartira, és ahogy nyitom a kertkaput, gyönyörű lány jön velem szemben, nem is járt tudja, szinte ringott a levegőben. Megemltem a kalapom, ő bólintott szívélyesen. Ő ment kifele, én meg néztem utána. Igen erősen nézhettem, mert a kapu előtt megbotlott egy kiálló gyökérben, és megkapta hamarjában a kapufélfát, hogy el ne essen. Én akkor odaugrottam, megsegítettem, pedig nem kellett volna ám, mert semmi baja nem esett. De hát alkalom volt az ismerkedésre. Levettem a kalapom és bemutatkoztam, ő hasonlóképpen. Nahát, abból a kártyapartiból nem lett semmi, de ebből az ismerkedésből hamarosan esküvő lett.

Nevetett, s szinte megszépült az arca. El tudtam képzelni őt fiatalon, délcegen, elhittem, hogy azonnal megfogta Mimike szívét, ott a kapuban már tudták, hogy örök időkre összetartoznak. Milyen szép, révedeztem, boldognak lenni nagyon szép.

És hiába jöttek a nehéz évek, szegénység, háború, katonai szolgálát, fogság - mindez részletesen elbeszélve, ők hűségesek maradtak egymáshoz.

- Tudja, kedvesem - már megint ez a kedvesem, bizonyára így szólította Mimikéjét, s most, hogy engem hasonlónak lát hozzá, nekem is ez a megszólítás jár -, nem volt ez mindig könnyű. Sokat voltunk távol egymástól, és hát, ugye, fiatalok voltunk. Egyszer, a háború alatt, különösen nehéz volt nekem. Úgy fordult a dolog, beszorultunk egy faluba az oroszok elől. Hideg volt, tél volt, rettenetesen fáztam a pajtában. Befogadtak volna, de a tisztaszobában egy ezredes felesége volt elszállásolva, és több hely nem volt, a család a konyhában feküdt szalmán összezsúfolódva. Az ezredesné megszánt engem, mert látta, milyen állapotban vagyok, és befogadott a szobájába. Egy ágy volt bent, nem is fért el több, tele volt a poggyászaival. Na meg fegyverekkel. Hát, lefeküdtünk, háttal egymásnak. Tudja, kedvesem, nagyon szép volt az ezredesné, Margitnak hívták, ma is emlékszem, beszélgettünk, jól megértettük egymást, várta az urát. Jól megértettük egymást lefekvés előtt, na de utána... hát bizony, nehéz volt.

Ágaskodik erősen, kezét egyre magasabbra emeli, toporog újra, elröppülne talán, ha tudna.

- Gyönyörű asszony volt, másképp volt szép, mint az én Mimikém, de nagyon szép volt. Az az éjszaka ... tudja, könnyebb lett volna tán még a pajtában is! Én akkor olyan erős voltam, de olyan, nem tudom, érti-e, mire gondolok, és az ezredesné biztosan várt tőlem valamit, mert nyugtalanul sóhajtozott, de én! Én akkor is hű maradtam az én...

Néz rám erősen a fákókék szemével, föl tudom-e fogni, mit jelentett akkor számára a hűség. Látja rajtam, megértem, sőt, csodálom érte, s megnyugszik.

Lassan egy órája állunk itt, gondolom, és nem értem, mi tart itt emellett az öregember mellett. Néha szórakoztat, néha bosszant, hogy bír ennyi idősen órányi időt egyhelyben állni. Vagy inkább toporogni, mert egész idő alatt ide-oda rakosgatja a lábait.

Aggódni kezdek érte, autóbusha rég elmehetett, és ő csak áll itt, megfélelkezve az időről. Az élmény, hogy benem újra megtalálni véli rég elvesztett asszonyát, olyan ha-

talmas, majdnem olyan boldog, mintha az igazi Mimikét látná, lehet, össze is téveszt vele olykor.

Osztozni próbálok a boldogságában, láthatja rajtam, mert most megint egészen közel jön hozzám:

- Megkérem én magát valamire, kedvesem.

Nocsak, gondolom, csak nem randevúzni akar velem?

- Meg is szidom magam azonnal a profán gondolatért. Lelkendezve meséli, hogy azokban a régi időkben, amikor nem lehettek együtt, az Esthajnalcsillagra nézve gondoltak egymásra. Most tőlem kéri, én is ezt tegyem.

- Ígérje meg - követelözik, hangja szinte remeg izgalomában -, este kilenckor fölnezz az égre. Én is fölnezzek, és a nézésünk találkozik majd, és a szívünk is egymásért dobban. Megígéri?

Megígérem, hogyne, ennyit igazán megtehetek, hadd legyen boldog még egyszer, ahogy most mondja.

- Biztosan megteszi? - erösködik, és én újra és újra bólintok rá.

Látom rajta, indulni készül, de hogy teljesen biztos legyen a dolog, hozzáteszi:

- Mert ha nem néz föl arra a csillagra, én meg fogom érezni, és nagyon szomorú leszek.

Bizonyosságot láthat a szememben, mert megnyugszik. Köszönésképpen megfogja a kezemet, megcsókolja, és engedélyt kér, hogy a homlokomat is megcsókolhassa. Ezt a lovagot!

Elváltunk, én lépegetek a kastély felé, pedig már nem fogok bemenni a könyvtárba, elment az idő. Lehet? legszebb járást veszem elő, érzem, követ a szemével, és nagyon vigyázok a kapunál a kiálló gyökerekre.

Három nap múlva X-nével futok össze a városban.

- Láttalak - szól oda -, az öreg/Kerc/ay-val beszélgetél. Mit magyarázott neked olyan lelkesen?

Piros lesz az arcom, úgy érzem magam, mint akit rajtakaptak, hogy adhatnám ki az öreget?

- Tulajdonképpen ki ez a/Kerc/ay? - kérdezem, s tényleg kíváncsi vagyok a válaszra.

Vállat von:

- Tudós ember, én se ismerem túlságosan. Idejár a könyvtárba kutatni. Azazhogy járt. Meghalt tegnapelőtt, benne van az újságban. Na, szia, sietek!

Állok a járdán a napsütésben, furcsa szúrásokat érzek az orromban. Hát, ez a lepke is lehullt. Beborulhat.